



## IRSYAD

### Soalan

Apakah yang dimaksudkan dengan wali dan siapakah yang berhak untuk menjadi wali kepada pengantin perempuan?

### Jawapan

Wali dari segi bahasa ialah kesanggupan bertindak, mengurus atau kekuasaan mentadbir sesuatu. Manakala menurut istilah ialah, kuasa yang membolehkan seseorang untuk melakukan akad atau membelanjakan harta tanpa keizinan orang lain. (*Al-Fiqh al-Islami wa Adillatuhu*). Sabda Nabi *Sallallahu alaihi wasallam*:

لَا نِكَاحَ إِلَّا بِوَالِيٍّ

Maksud: "Tidak ada nikah melainkan dengan adanya wali".

(Hadis Riwayat al-Tirmizi, 1101 dan Abu Daud, 2085)

Wali nikah adalah orang yang berhak menikahkan perempuan dengan lelaki yang sesuai dengan syariat Islam. Wali dalam pernikahan mempunyai kedudukan yang sangat penting, bahkan dapat menentukan sah atau tidak pernikahan tersebut. Pernikahan tanpa wali hukumnya tidak sah. Syarat-syarat sah menjadi wali ialah:

- Islam
- Lelaki
- Baligh
- Berakal
- Merdeka
- Adil (tidak fasiq)
- Tidak dipaksa
- Bukan dalam ihram
- Bukan dungu (*safih*)



Orang buta atau bisu pula harus menjadi wali kerana ia boleh menimbang dan memikirkan mengenai soal kufu (setaraf) dan hal-hal kepentingan kepada wanita, selagi dia boleh memahami isyarat serta tulisan dan dia memenuhi syarat-syarat sah menjadi wali.

Susunan wali mengikut tertib adalah seperti berikut:

- Bapa kandung



## IRSYAD

- Datuk sebelah bapa ke atas
- Saudara lelaki seibu sebapa
- Saudara lelaki sebapa
- Anak saudara lelaki seibu sebapa
- Anak saudara lelaki sebapa
- Anak lelaki kepada anak saudara lelaki seibu sebapa
- Anak lelaki kepada anak saudara lelaki sebapa
- Bapa saudara sebelah bapa seibu sebapa
- Bapa saudara sebelah bapa sebapa
- Datuk saudara sebelah bapa seibu sebapa dengan datuknya
- Datuk saudara sebelah bapa sebapa dengan datuknya
- Moyang saudara sebelah bapa seibu sebapa dengan moyangnya
- Moyang saudara sebelah bapa sebapa dengan moyangnya
- Anak lelaki bapa saudara sebelah bapa seibu sebapa (sepupu lelaki)
- Anak lelaki bapa saudara sebelah bapa sebapa (sepupu lelaki)
- Cucu lelaki bapa saudara sebelah bapa seibu sebapa
- Cucu lelaki bapa saudara sebelah bapa sebapa
- Anak datuk saudara sebelah bapa seibu sebapa dengan datuknya
- Anak datuk saudara sebelah bapa sebapa dengan datuknya
- Wali Hakim / Wali Raja / Wali Sultan

Berdasarkan penjelasan di atas, dapat diketahui bahawa wali adalah salah satu rukun nikah. Justeru, umat Islam dinasihatkan untuk mengambil berat berhubung perkara ini bagi memastikan perkahwinan yang dibina memenuhi tuntutan syarak.

JABATAN MUFTI SARAWAK